

Onderwerp: Beleidsplan Sociaal Domein 2015 - 2017

Ons kenmerk: 14rv000077

Programma(speerpunt): Maatschappelijke ontwikkeling, speerpunt decentralisaties

Nummer: 6

Elst, 30 september 2014

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

Voor u ligt het Beleidsplan Sociaal Domein voor de periode 2015 - 2017. In dit beleidsplan presenteren wij de beleidsmatige uitgangspunten en geven wij u inzicht in de wijze waarop we de nieuwe wettelijke taken gaan vormgeven die de gemeente Overbetuwe per 1 januari 2015 over krijgt. Dit zijn taken op het gebied van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. Het Beleidsplan Sociaal Beleid laat zien dat wij de invoering van de wetten op integrale wijze aanpakken. Het beleidsplan start met een hoofdstuk Visie en context waarin de essentie van het nieuwe beleid is verwoord. In de drie uitvoerings- en achtergronddocumenten die als bijlage zijn toegevoegd vindt u nadere informatie over de afzonderlijke decentralisaties.

Relatie met eerdere besluitvorming

Er heeft al eerder besluitvorming plaatsgevonden in het kader van de drie decentralisaties. Op 21 mei 2013 heeft u de *Sociaal-maatschappelijke visie voor Overbetuwe* vastgesteld. Dit is de basis geweest van waaruit wij de ontwikkeling van de nieuwe werkwijze zijn gestart en de samenwerking met partners hebben gezocht. Op 18 februari 2014 zijn de kaders aangescherpt in de *Kaderstellende nota voor de decentralisaties*. U kunt dit Beleidsplan zien als een voortzetting en nadere uitwerking van de koers die u met het vaststellen van de voornoemde beleidsdocumenten heeft ingeslagen.

In het Beleidsplan is ook een aantal beslispunten opgenomen waarin wij u expliciet om een besluit vragen. Dit omdat het om richtinggevende uitspraken gaat, waarin we tot een nadere uitwerking en concretisering van eerder gemaakte beslissingen komen. Wij staan zodadelijk nog kort stil bij deze beslispunten.

Onveranderd blijft het begrip kantelen de rode lijn van deze decentralisaties. Dit is de basis voor alle veranderingen. Met de kanteling bedoelen we dat mensen meer regie over hun eigen leven kunnen en moeten voeren en verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen welzijn, binnen de mogelijkheden die ze daartoe hebben. Bij de formulering van het beleid hebben wij drie begrippen centraal gesteld:

- eigen kracht;
- maatwerk;
- netwerk van toegang, waarbij de gemeente het voortouw neemt.

Proces

Het Beleidsplan Sociaal Domein is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met andere partijen. Denkt u daarbij onder andere aan de gewaardeerde inzet van de Participatieraad, zorginstellingen, maatschappelijke organisaties, woningcorporaties en de inbreng van de Vaste Voorrondegroep Decentralisaties.

Regionale samenwerking met onze buurgemeenten is ook van groot belang. Voor de inkoop van zorgaanbod bijvoorbeeld sluiten wij aan bij de regionale samenwerking.

De voorbereiding op de decentralisaties is een opgave van enorme omvang en complexiteit. Gemeenten krijgen meer taken en verantwoordelijkheden, maar moeten dit uitvoeren met minder geld. De decentralisaties maken deel uit van grote veranderingen in ons stelsel van zorg en sociale zekerheid. In het beleidsplan is dan ook onderscheid gemaakt in de transitie (de inrichting van het systeem per 1 januari 2015) en de transformatie (de doorontwikkeling van de werkwijze). Ook na 1 januari 2015 is er dus volop werk aan de winkel. Opnieuw geldt dat dit proces alleen met de inzet van een groot aantal maatschappelijke partners kan slagen.

2. Waarom naar de raad

Per 1 januari 2015 wordt de verantwoordelijkheid voor de wettelijke taken op het gebied van de Wmo, de Jeugdzorg en de Participatiewet overgedragen aan de gemeente. Hiervoor is een gemeentelijk beleidsplan nodig, waarin de keuzes en de kaders voor de uitvoering worden vastgelegd. Het Rijk heeft bepaald dat voor 1 november 2014 het gemeentelijke beleid ten aanzien van de decentralisaties moet zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

De transformatie is er op gericht om de inwoner van Overbetuwe optimaal te ondersteunen in zijn zorgvraag, uitgaande van het principe van eigen kracht. Dit betekent dat eerst wordt gekeken wat mensen nog zelf kunnen met ondersteuning van het eigen sociaal netwerk. Wanneer dat onvoldoende is, kunnen aanvullend algemene of individuele voorzieningen worden ingezet. Deze nieuwe werkwijze moet er voor zorg dragen dat de inwoner van Overbetuwe tevreden is over de zorg die hij ontvangt, en dat tevens de uitgaven binnen het budget blijven dat daarvoor door het rijk beschikbaar is gesteld. De ontwikkeling van deze nieuwe werkwijze is na 1 januari 2015 niet afgerond: de transformatie loopt tenminste tot 2017 door.

Op korte termijn is de transitie een feit. Wij werken hard aan de voorbereiding op de transitie, zodat de inwoners van Overbetuwe per 1 januari 2015 met hun zorgvragen terecht kunnen binnen onze gemeente. Daarvoor richten wij het volgende in:

- Het Klant Contact Centrum (KCC) en vindplaatsen hebben voldoende informatie en kunnen bewoners goed helpen en/of de vraag goed doorgeleiden.
- Er is een digitaal systeem (sociale kaart) waarmee organisaties en inwoners zelf hun weg binnen de gemeente kunnen vinden.
- Er is een doorverwijsteam (meldingenpoort) dat zorgt dat vragen op de goede plek terecht komen.
- Het loket is voldoende bemand en ingericht met de juiste mensen/expertise;
- Er zijn acht kernteams samengesteld;
- Huisartsen en jeugdartsen weten wanneer ze kunnen verwijzen, maar ook wanneer het wellicht beter is contact op te nemen met het loket (bijvoorbeeld in geval van meervoudige (gezins)problematiek).
- Er is een goede registratie van alle lopende arrangementen (groot en klein), zodat ze gevolgd kunnen worden.
- Er zijn op regionaal niveau contracten afgesloten met de aanbieders van zorg en welzijn.
- De lokale aanbieders van zorg en welzijn, die geen nieuw regionaal contract hebben gekregen, hebben voor (een deel van) 2015 een beschikking ontvangen;
- Er is een monitoringsysteem opgezet dat is opgebouwd uit monitoringgegevens afkomstig van landelijke en regionale bronnen over de gemaakte contractafspraken. Dit is aangevuld met interne bedrijfsmatige monitoringsgegevens (hoe verlopen de processen en hoe doen we het financieel) en gegevens over de kwaliteit van dienstverlening in Overbetuwe.

4. Argumenten en alternatieven

Wij hebben onder punt 1. aangegeven dat wij u in het bijzonder vragen om besluitvorming over de volgende beslispunten. Voor de achterliggende argumentatie verwijzen wij u graag naar de achter de tekst aangegeven tekstverwijzing.

1. Wij stellen voor om de motie 'toegangspoort en ondersteuning' (d.d. 8 juli 2014) mee te nemen in de doorontwikkeling van de sociale kernteams en deze een plek te geven in de transformatieagenda. Vooralsnog blijft de beslissing welke individuele maatwerkvoorziening wordt geleverd bij het gemeentelijk loket belegd. Verder lezen? Zie pagina 21-22.
2. Wij stellen voor om voortaan niet meer van 'een samenhangend netwerk van diverse loketten' (oude definitie) te spreken, maar van een netwerk van toegang (nieuwe definitie). Verder lezen? Zie pagina 26-27.
3. We stellen voor dat u ons (het college) de opdracht geeft om ten aanzien van huishoudelijke hulp (HH1) de sporen "zelfredzaamheid en eigen kracht inwoner versterken" en "stoppen met HH1 en er een algemeen gebruikelijke voorziening van maken" verder uit te werken en te implementeren. Verder lezen? Zie pagina 34-35.
4. Wij stellen u voor om, als kader voor het opstellen van de beleidsregels betreffende de eigen bijdrage, het volgende aan ons mee te geven:
 - Houd rekening met het stapelingseffect.
 - Vraag voor maatwerkvoorzieningen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage conform de huidige WMO-systematiek.
 - Hef geen eigen bijdrage voor de algemene voorzieningen sociale kernteams en dagbesteding om te voorkomen dat kwetsbare inwoners afzien van noodzakelijke ondersteuning. Na een jaar wordt geëvalueerd of dit de juiste aanpak is.
 - Bekijk voor andere nog te ontwikkelen algemene voorzieningen per voorziening of we wel of geen eigen bijdrage heffen. Verder lezen? Zie pagina 36-37.
5. Wij stellen voor om vanuit het principe van eenduidigheid dezelfde criteria voor het toekennen van een Persoonsgebonden Budget (PGB) te hanteren voor de WMO en de Jeugdwet. Om eenheid tussen de domeinen Jeugd en WMO te creëren, hanteren wij het uitgangsprincipe van de Jeugdwet. Dit betekent dat de mogelijkheid voor een PGB ook bij de WMO bestaat, als de zorg in natura (ZIN) goedkoper is. De meerkosten komen zowel bij de jeugd als bij de WMO voor rekening van de aanvrager. Verder lezen? Zie pagina 37-38.
6. Wij stellen voor om uniforme voorwaarden op te stellen voor de WMO en de Jeugdwet om te beoordelen of een persoon binnen het sociaal netwerk kan worden uitbetaald via een PGB. Verder lezen? Zie pagina 38-39.
7. Wij stellen u voor ons de opdracht te geven om de tegenprestatie nader uit te werken, waarbij de kaders en uitgangspunten uit deze Beleidsnota Sociaal Domein leidend zijn. Verder lezen? Zie pagina 40-41.
8. Met betrekking tot de mantelzorgers stellen wij het volgende voor.
 - De waardering voor mantelzorgers zetten wij zo breed mogelijk in (er worden geen specifieke doelgroepen benoemd).
 - In het keukentafelgesprek wordt in samenspraak met de mantelzorger de vorm van de waardering bepaald.
 - U geeft ons de opdracht de waardering uit te werken. Bij de uitwerking zullen de kaders en uitgangspunten uit de Beleidsnota Sociaal Domein leidend zijn. Verder lezen? Zie pagina 41-42.

Op een aantal onderwerpen komen we op korte termijn nog bij u terug. Dat zijn:

- Programma Transformatie. Dit bieden wij u in januari 2015 aan, zodat u hier in februari 2015 een besluit over kunt nemen.
- De planning van het Bestuurlijk Regionaal Sociaal Domein (BRESDO), met het oog op de betrokkenheid van de Vaste Voorrondegroep Decentralisaties.
- De uitwerking van de inkomensondersteuning CZG. U kunt hierover tijdens de raad van 25 november a.s. een besluit nemen.
- Convenant informatie-uitwisseling.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Om te bewaken of wij de doelstellingen die wij hebben bepaald halen en de kosten binnen de kaders blijven, is het noodzakelijk een goed monitoringsysteem in te richten. Wij bouwen een systeem dat gericht is op beleidsinformatie, beheersinformatie en financiële informatie. Het monitoringsysteem wordt zo veel als mogelijk gebaseerd op gegevens die al landelijk of regionaal worden verzameld. We sluiten niet uit dat er behoefte is aan aanvullende gegevens op lokaal niveau. In ieder geval zal er behoefte zijn aan kwalitatief lokaal onderzoek, bijvoorbeeld naar klanttevredenheid. Op basis van de monitoring gegevens evalueren wij regelmatig de voortgang en vooruitgang van de ingezette ontwikkeling en stellen waar nodig daarop de werkwijze bij. Wij nemen u halfjaarlijks mee in de ontwikkelingen en bijstelling van de werkwijzen.

6. Communicatie

Er is een uitgebreid communicatieplan (Overbetuwe verbindt). Communicatie vindt momenteel al op regelmatige basis plaats. Er is een digitale nieuwsbrief en een informatiepagina in De Betuwe. Verder zijn er netwerkbijeenkomsten en informatiestands op evenementen.

7. Kosten, baten en dekking

Het budgettair kader voor 2015 wordt gevormd door de integratie-uitkering die wij vanaf 2015 vanuit het Gemeentefonds krijgen. Op basis van de meest recente informatie bedraagt deze uitkering, waarin de rijkskortingen zijn verwerkt voor 2015 € 19,7 miljoen.

Bij de samenstelling van de begroting 2015 zijn wij uit gegaan van het door de raad vastgestelde kader dat de decentralisaties budgettair neutraal zullen verlopen. Dat wil zeggen dat de rijkskortingen zullen worden opgevangen door een gewijzigde aanpak, dan wel dat ze worden doorgegeven naar de aanbieders en/of worden doorgesluisd naar doelgroepen. Dit uitgangspunt is gehandhaafd in het meerjarenperspectief van de Kadernota 2015 en vormt het uitgangspunt voor de ramingen in de begroting 2015.

Hoe de beschikbare budgetten naar verwachting worden verdeeld, is opgenomen in de financiële paragraaf in het hoofdstuk Visie en context van de beleidsnota. De in de tabellen gepresenteerde begrotingsramingen betreffen een actualisatie van de ramingen die zijn opgenomen in de concept-programmabegroting. De actualisatie heeft betrekking op de uitkomst van het principe akkoord, dat eind augustus regionaal is gesloten met betrekking tot de jeugdbescherming en -reclassering. Een andere nieuwe post is de vergoeding voor uitvoeringskosten die wij aan de Sociale Verzekeringsbank moeten verstrekken. Deze geactualiseerde ramingen zijn het kader dat gehanteerd is voor de regionale aanbesteding. De cijfers voor de programmabegroting konden na augustus niet meer aangepast worden. De programmabegroting zal via een eerste (neutrale) administratieve wijziging worden aangepast.

Er bestaat nog veel onzekerheid of het mogelijk zal blijken de uitgaven binnen de begroting te houden. Dat hangt samen met het feit dat er nog onvoldoende inzicht is in de regionale inkoop en dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de verwachte zorgvraag. Daarom is een goede monitoring van essentieel belang. Wij streven er naar maandelijks de uitputting

van het budget te kunnen volgen. In de opstartfase zal dat nog niet direct in de eerste maanden van 2015 lukken. We verwachten een eerste betekenisvolle rapportage te kunnen opstellen na drie maanden. Dan hebben we de beschikking over volledige en betrouwbare informatie over alle toegekende trajecten. Dan hebben we enige historie en ervaring met de interpretatie van de cijfers opgebouwd. Wij u dan per brief informeren over de financiële stand van zaken. Verder zal de raad geïnformeerd worden via de reguliere jaarcyclus (Voorjaarsnota en Najaarsnota).

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Th. Hoex MMO

drs A.S.F. van Asseldonk

8. Relevante stukken

1. Beleidsnota Sociaal Domein 2015-2017
2. Uitvoerings- en achtergronddocument WMO
3. Uitvoerings- en achtergronddocument Jeugdwet en Passend Onderwijs
4. Uitvoerings- en achtergronddocument Participatiewet

Portefeuillehouders: R. van Hoeven en B.A. Ross

Behandelend teammanager voor technische vragen: G.B. Gnodde, tel.: (0481) 362 300,
email: info@overbetuwe.nl